

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iacobi Brvckeri Regiae Scient. Societatis, Qvae Berolini
Floret, Membri Historia Critica Philosophiae**

A Tempore Resvscitarvm In Occidente Litterarvm Ad Nostra Tempora

Brucker, Johann Jakob

Lipsiae, 1744

Praefatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-28327

P R A E F A T I O.

Tandem, quod diuinae benevolentiae debemus, vltimum Tibi, *Lector humanissime*, volumen historiae criticae philosophiae exhibemus, cum ceteris, si argumenti dignitatem spectes, non comparandum modo, sed illis quoque anteferendum. Pandit enim historiam philosophiae eclecticae, quae abiecto inepto, quod tot secula philosophantium ingenia fascinauit, sectae studio, iusta animi libertate in ipsam rerum philosophicarum naturam inquirendo, ex domesticis principiis veritates praestantissimas detexit, sparsasque per innumeras sectas veritates aptis omnes locis atque articulis colligauit. Quod studium eclecticum post quosdam frustraneos conatus virorum nonnullorum doctorum quidem, at idoneis ad hoc saxum voluendum, viribus destitutorum tanta ingenii, quod maximum nactus erat, felicitate aggressus est illustrissimus Britanniae philosophus Franciscus Baconus Verulamius, vt ab eo tempore certatim ad emendationem philosophiae sobriae non sine successibus exoptatissimis cucurrerit, quicquid melius et candidius pectus formatum possidebat. Certe, ipsa veritate historiae concinente, affirmare licet, vnus fere seculi spatio plus luminis, elegantiae et nitoris philosophiae succreuisse, quam tot seculorum decursu, quibus a mundi incunabulis ad seculum post orbem redemptum septimum decimum, vidit humana societas. Quae
ple-

P R A E F A T I O.

plenus enarrare eo magis nostrarum partium esse duximus, quo magis inter maxima temporum nostrorum beneficia reputandum est, quod tantam nobis philosophiae lucem Numen accenderit, deserintque ingenia nugari, aufa vero sint proprio vultu eum solem contueri, ex quo veritatum quarundam radii ad sectarum quarumcunque conditores dimanauerunt. Ast difficillimum tamen laborem hunc deprehendimus, talemque, quem attingere magis in vniuersali philosophiae historia, quam perficere licebat. Nam si ea omnia fuisse enarranda fuissent, quae vel noua excogitauit philosophantium natio, vel vetera emendauit, et ad meliores rationes reuocauit, opus sane scribendum fuisset, eo quod iam dedimus, maius et prolixius. Vt itaque meta laboris esset, isque intra limites ab initio constitutos contineretur, primo quidem ab eorum philosophorum historia, (nisi ubi quaedam *ὡς ἐν παρόδῳ* fuerant tangenda) abstinuimus, qui viuunt hodie et orbem philosophicum meritis suis ornant. Quod ideo monendum hoc loco esse putauimus, ne vel ignorauisse vel contempsisse praestantissimos philosophos censeremur. Rationem autem eius consilii facilem et apertam deprehendimus, rati, certius, meliusque post fata demum philosophorum historiam describi, ubi fauor cessauit et odium, quibus animi passionibus plerumque in praecipue scriptores pariter et lectores agi solent. Et haec quoque causa est, cur illustris viri CHRISTIANI WOLFII, qui hodie praecipue patriam nostram philosophiae fama nobilitauit, historiam omittendam esse censuerimus*. Quamuis enim, et tanta sint viri summi de philosophia merita, et fatorum philosophiae eius tam insignis diuersitas atque maximum momentum, vt cum quauis se-

* Dedimus autem imaginem, et historiam viri summi in Pinacotheca scriptorum nostra aetate illustrium dec. I. ad quam recurrendum illis est, qui merita eius de orbe philosophico nosse cupiunt.

P R A E F A T I O.

sectarum nobilissimarum fortuna queat comparari, persuasissimi tamen sumus, criticam philosophiae Wolfianae historiam veram, et legibus suis facientem satis non nisi a posteris, et exspirante, quae nunc viget, aetate conscribi posse. Id quod illi non inuiti concedent, qui Cartesianae vel Pufendorfianae philosophiae historiam in hoc volumine attente considerauerint, quae neutra viuis istis heroibus ita conscribi potuit, vt iam calamo vni veritati litanti licet. Porro cum omnes, qui noua systemata condiderunt, adducere, nec possibile esset, neque magnopere commendandum, facile sub tanto onere succubituro instituto nostro; in id potissimum connisi sumus, vt eorum maximorum virorum, res, studia, consilia, scripta, philosophandi rationem et systemata integra enarraremus pleniusque traderemus, qui se aliis duces in re tantae molis praebuerunt, quales post conatus Bruni, Cardani et Campanellae vanos et inutiles, se praestiterunt, Verulamius, Hobbesius, Cartesius, Leibnizius, Thomaeus, quos in stadio philosophiae eclecticae se antesignanos ceteris dedisse, ex dictis lectori abunde constabit. Hi quibus animis, quibus consiliis, quibus mediis ad innouandam emendandamque philosophiam accesserint, qua ratione tantum opus sint aggressi, quam faciem nouae, quam commenti sunt, philosophiae expresserint, quid perfecerint, in quo defuisse laudatissimis consiliis euentus felicitatem iudicatum sit, ea libertate atque modestia, qua maxima nobis contentione vsis licebat, exposuimus, vt et vnus veritatis nos habuisse curam, omneque partis studium abiicisse constaret, et manifestum tamen esset, aequos nos praebuisse meritis tantorum virorum, qui licet non omnia viderint, nec omnibus placuerint, tales tamen merito iudicantur esse, quorum immortalis ad posteros perduret gloriae memoria. Ita vero exi-

P R A E F A T I O.

gram tantum historiae philosophiae eclecticae partem absolueri licebat; restabant innumera per singulas philosophiae partes inuenta noua, emendata vetera, quibus dici non potest, quanta lumina ad philosophiam accesserint, quis illi honor creatus sit. Ne itaque in hac quoque parte deficiat nostra tractatio, singulas disciplinas percurrendo, non integram quidem et specialem earum historiam condidimus, quod a nostra tractatione longius abest, ast ea tamen summa accurataque fide attulimus, quae ad eclecticae philosophiae historiam pertinent, et ex quibus intelligi potest, quid in philosophia emendatum auctumque atque inuatum sit. Quo pacto licuit eorum philosophorum historiam enarrare, quibus nihil praestantius, nihilque illustrius in rationali, naturali et morali philosophiae parte vidit erudita ciuitas. Reliqua strictim quidem tetigimus, genuinos autem fontes, qua potuimus fide indicauimus, ex quibus ea proprio labore haurire potest lectoris industria. Adiecit in fine philosophiae Asiaticae, qualis hodie viget, praecipue inter Indos, Sinenses, et Iaponenses historiam, quae tractatio etsi abesse ex hoc opere poterat, nolimus tamen illam vel ob eam causam omittere, quod infinitis virorum maximorum disceptationibus agitata est: quibus arbitrium quidem non interponere ausi sumus, diximus tamen eo lubentius sententiam modeste nostram, quo certiores sumus, seductos interdum partis studio viros doctissimos, in arcanis doctrinae orientalis rationibus perspiciendis nonnihil coecutiisse. Et hoc quidem pacto difficillimum iter, quod iterato cursu, ingressi sumus, Numine fauente, viresque corporis et animi clementer largiente, absoluius, opere integro historiae criticae philosophiae, ad umbilicum perducto. De quo ea, quae ad totum primum praefati sumus, Lectorem recordari iubemus,

P R A E F A T I O.

mus, eiusque aequitatem et benevolentiam nobis eo magis exoramus, quo magis in tenui recularum nostrarum conditione praeter amplissimam voluntatem hanc neglectam eruditionis partem excolendi, pauca sunt, quae nobis ipsis satis faciant. Qui si tot annorum spatio, quibus in hoc saxo voluendo desudauimus, interdum dormitauerimus, si, non obstante summa, quam adhibuimus, attentionis et fidei diligentia, multoties cespitauerimus, si in infinitis dogmatibus exponendis, et diiudicandis, innumerisque libris legendis et excerptis, si in tot annorum historia critice expendenda nostra nos industria fefellerit, humanitatis veniam eo magis exspectamus, quo magis aequum esse putamus, perperam dicta nobis ignoscere, qui argumentum a nemine hactenus ad finem perductum absoluere, aggressi sumus, et in plerisque duce caruimus; coacti per densissima dumeta saepe numero repere, viam nobis nouam sternere, et ex prolixis haud raro libris ea congerere, quae iustam non philosophorum modo, sed et dogmatum historiam exhiberent. Vnde addenda quoque et emendanda nonnulla singulis tomis subiunximus. Quae autem recte dicta sunt, ea diuinae clementiae, quae inter tot curas alias nobis adfuit, omnia adscribimus, et deuotissimum animum pro innumeris benevolentiae speciminibus, quae inter scribendum toties experti sumus, maiestati Numinis pie offerimus. Inter quae illud potissimum depraedicandum esse iure suo putamus, quo tot acutissimorum hominum opiniones, decreta, et sententias, excutiendo, integrae systemata examinando, laetissimo argumentorum pondere conuicti sumus, quo propius ad Christianae religionis veritatem, simplicem quidem sed et eruditionis humanae carentem, at diuina tamen maiestate fulgentem doctrinae collinearunt, eo magis veritate se illas commendauisse: